

جذب ۱.۷ میلیارد دلار در نیمه اول ۲۰۲۶ به استارت‌آپ‌های خاورمیانه با وجود تنش‌های منطقه‌ای

مقدمه

بخش استارت‌آپ‌های منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا در نیمه اول سال ۲۰۲۶، مبلغ ۱.۷ میلیارد دلار از طریق ۲۴۲ دور سرمایه‌گذاری جذب کرده است، این در حالی است که سرمایه‌گذاران با وجود یکی از پرتنش‌ترین دوره‌های ژئوپلیتیکی منطقه در سال‌های اخیر، به تزریق سرمایه ادامه داده‌اند. اگرچه کل سرمایه جذب شده نسبت به ۲.۱ میلیارد دلار نیمه اول ۲۰۲۵، ۱۸٪ کاهش یافته، اما ترکیب سرمایه‌ها نشان می‌دهد که بازار در حال بازموقعیت‌یابی است، نه رکود فعالیت.

تعداد معاملات با سرعت بیشتری کاهش یافته و نسبت به سال قبل ۲۸٪ افت داشته است، در شرایطی که سرمایه‌گذاران گزینش‌گرتر شده‌اند و تعداد معاملات انجام شده کاهش یافته است. هم‌زمان، وابستگی بازار به تأمین مالی از طریق بدهی کاهش یافته و در نیمه اول ۲۰۲۶، ۲۹٪ از کل سرمایه‌ها را شامل شده، در حالی که این رقم در مدت مشابه سال قبل ۴۴٪ بود؛ یعنی سرمایه‌گذاری‌های مبتنی بر سهام، سهم بیشتری از کل سرمایه‌ها را به خود اختصاص داده‌اند.

این شاخص‌ها به جای آنکه نشان‌دهنده یک انقباض گسترده باشند، بیانگر بازموقعیت‌یابی بازار در شرایط تشدید عدم اطمینان منطقه‌ای هستند، به گونه‌ای که سرمایه‌ها به طور فزاینده‌ای در بازارهای بالغ‌تر، بخش‌های تثبیت شده و شرکت‌هایی که مسیرهای روشن‌تری برای رشد و توسعه دارند، متمرکز شده است.

سه ماهه دوم: سرمایه‌گذاران به گزینش معاملات ادامه می‌دهند

نتایج سه ماهه دوم نیز همان روندهای نیمه اول را نشان داد؛ استارت‌آپ‌های منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا ۷۹۳.۵ میلیون دلار از طریق ۱۰۴ معامله جذب کردند که نسبت به سه ماهه اول ۱۶٪ کاهش و از نظر تعداد معاملات ۲۵٪ افت داشت.

امارات متحده عربی جایگاه خود را به عنوان موتور اصلی سرمایه‌گذاری در منطقه حفظ کرد و ۵۹۱ میلیون دلار از طریق ۳۷ معامله جذب نمود. عربستان سعودی با ۱۰۲ میلیون دلار از ۲۳ معامله در رتبه دوم قرار گرفت و مصر با جذب ۷۲.۶ میلیون دلار از ۱۷ معامله در جایگاه سوم ایستاد.

بخش لجستیک از نظر ارزش سرمایه‌ها در صدر قرار گرفت و ۳۰۰ میلیون دلار تنها از دو معامله جذب کرد؛ نشانه‌ای بر آمادگی سرمایه‌گذاران برای تأمین مالی تعداد کمتری معامله اما با حجم‌های بزرگ‌تر. بخش فناوری مالی (فینتک) با جذب ۲۷۸.۶ میلیون دلار از ۲۶ معامله در رتبه دوم قرار گرفت و جایگاه خود را به عنوان پرکارترین بخش از نظر تعداد معاملات حفظ کرد. هوش مصنوعی سازمانی (Enterprise AI) با جذب ۶۷ میلیون دلار از دو معامله در رتبه سوم ایستاد.

بیشتر سرمایه‌ها همچنان به شرکت‌های مراحل اولیه اختصاص داشت؛ استارت‌آپ‌های مرحله اولیه (Early Stage) حدود ۲۱۱ میلیون دلار از ۶۳ دور جذب کردند و بیشترین سهم را از نظر تعداد معاملات به خود اختصاص دادند، هرچند تنها حدود یک‌چهارم کل سرمایه‌ها را شامل می‌شدند. در مقابل، فعالیت شرکت‌های مراحل پایانی (Later Stage) محدود بود و تنها چهار دور به ارزش ۱۱۱.۴ میلیون دلار انجام شد، در حالی که ۳۰ شرکت از افشای مرحله سرمایه‌گذاری خود خودداری کردند.

فینتک همچنان بر صحنه سرمایه‌گذاری مسلط است

بخش فناوری مالی (فینتک) در نیمه اول سال، همچنان در صدر فهرست بخش‌های جذب‌کننده سرمایه در منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا قرار داشت و ۷۰۸ میلیون دلار از ۵۱ دور سرمایه‌گذاری جذب کرد و با فاصله زیادی از سایر بخش‌ها پیشی گرفت.

بخش لجستیک با جذب ۳۱۵ میلیون دلار در رتبه دوم قرار گرفت که ناشی از تعداد محدودی معامله بزرگ بود. بخش فناوری املاک (پراپ‌تک) نیز با جذب ۲۴۱ میلیون دلار از ۱۸ معامله به رتبه سوم صعود کرد.

H1 2026 in MENA

Investments by sector

wamda

الموجز الرقمي
Digital Digest

TOTAL INVESTMENT
\$1.7B

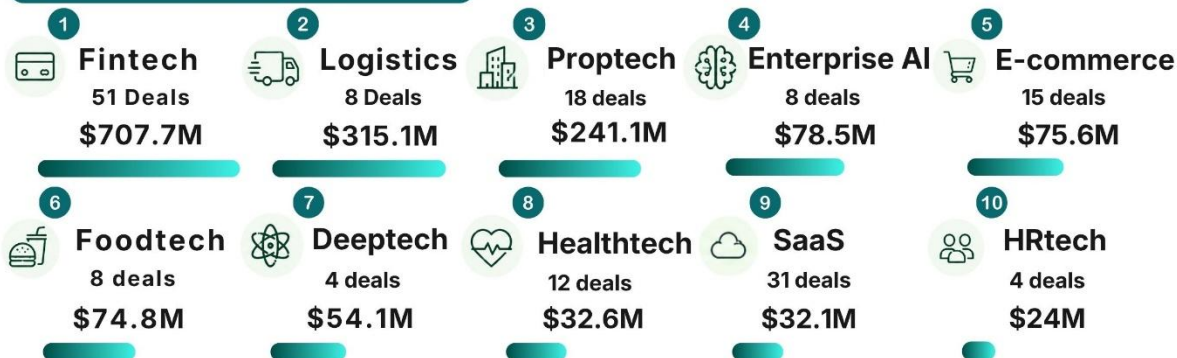

TOTAL DEALS
242

TOTAL SECTORS
35

TOP 10 SECTORS BY INVESTMENT

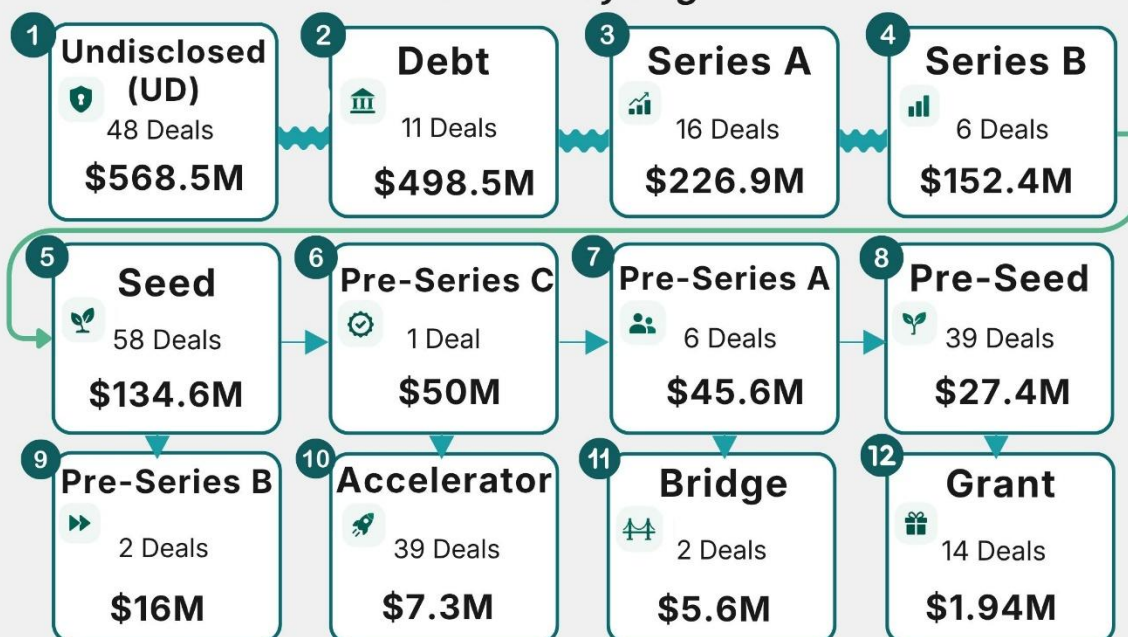

OTHER SECTORS (25)

	Gametechn	24 Deals	\$19.3M		Contech	6 Deals	\$2.34M
	Regtech	6 Deals	\$19M		ClimateTech	1 Deal	\$2M
	E-services	4 Deals	\$16.3M		Geotech	1 Deal	\$1.3M
	Mobility	4 Deals	\$7.5M		Sharing Economy	1 Deal	\$1.2M
	Mdiattech	5 Deals	\$4.9M		Biotech	1 Deal	\$500K
	Agritech	5 Deals	\$5.7M		Govtech	1 Deal	\$408K
	Web3	1 Deal	\$5M		Sportstech	1 Deal	\$266K
	Cybersecurity	2 Deals	\$4.4M		Adtech	1 Deal	\$200K
	Insurtech	3 Deals	\$2.9M		Cleantech	2 Deals	\$140K
	Edtech	4 Deals	\$2.8M		Traveltech	2 Deals	\$140K
	E-commerce Infrastructure	4 deals	\$2.4M		Autotech	1 Deal	\$100K
					Martech	1 Deal	\$100K
					Spacetechn	1 Deal	\$100K
					TelecomTech	1 Deal	\$100K

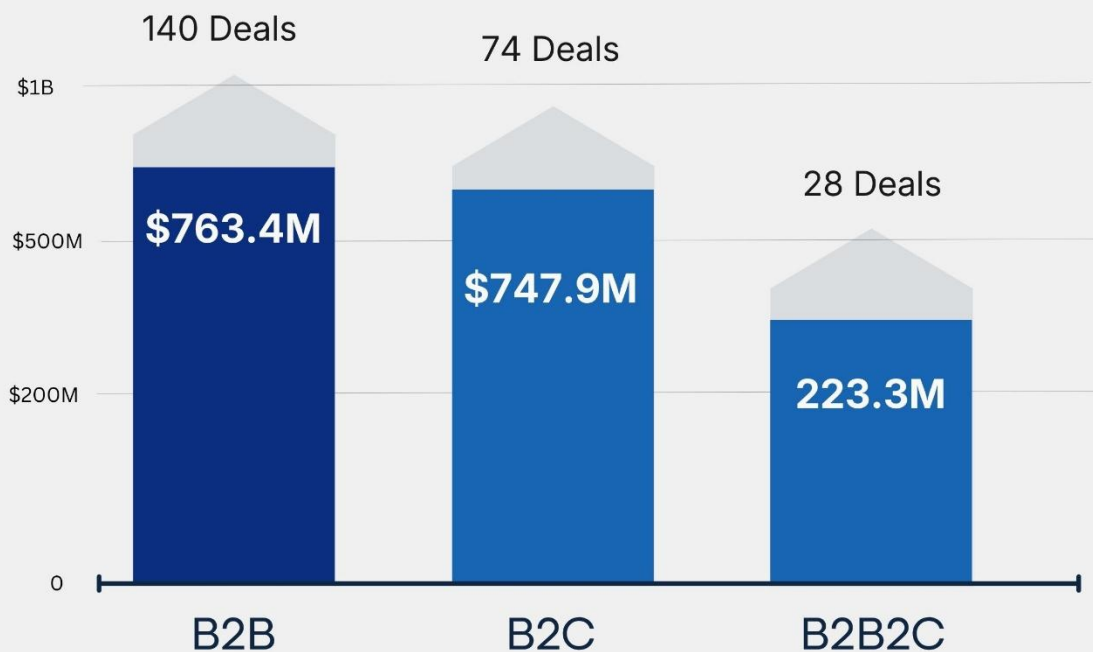
توزیع سرمایه‌ها بر اساس مراحل شرکت‌ها نیز همین تصویر را نشان داد؛ استارت‌آپ‌های مرحله اولیه بیشترین سهم از فعالیت‌های جذب سرمایه را به خود اختصاص دادند و ۱۷۲ شرکت موفق به جذب ۴۴۴ میلیون دلار شدند. در مقابل، تنها ۱۱ شرکت در مراحل پایانی، مجموعاً ۲۲۴ میلیون دلار جذب کردند.

Investments by stage

اولویتهای سرمایه‌گذاران بر اساس مدل‌های کسب‌وکار نیز تغییر چندانی نداشت؛ شرکت‌های فعال در مدل کسب‌وکار بین‌شرکتی (B2B) با جذب ۷۶۳.۵ میلیون دلار از ۱۴۰ معامله، بیشترین سهم سرمایه‌ها را به خود اختصاص دادند و با فاصله کمی از شرکت‌های فعال در مدل کسب‌وکار مصرف‌کننده (B2C) که ۷۴۸ میلیون دلار جذب کردند، پیشی گرفتند. مابقی سرمایه‌ها نیز به شرکت‌هایی تعلق گرفت که هر دو مدل کسب‌وکار B2B و B2C را ترکیب کرده‌اند.

Investments *breakdown* by business models

شکاف تأمین مالی بین بنیان‌گذاران مرد و زن گسترده‌تر می‌شود

تنوع جنسیتی همچنان یکی از ضعیف‌ترین شاخص‌ها در اکوسیستم استارت‌آپ‌های منطقه محسوب می‌شود. شرکت‌های تأسیس شده توسط مردان حدود ۹۵٪ از کل سرمایه‌ها را در نیمه اول سال جذب کردند و ۱.۶ میلیارد دلار از ۲۱۳ معامله را به خود اختصاص دادند. در مقابل، شرکت‌های تأسیس شده توسط زنان تنها ۲.۵ میلیون دلار از ۱۴ معامله جذب کردند که تنها ۰.۱۴٪ از کل سرمایه‌ها را شامل می‌شود. مابقی سهم به شرکت‌هایی تعلق گرفت که تیم‌های بنیان‌گذار متشکل از مردان و زنان دارند. این ارقام نشان می‌دهد که با وجود ادامه تکامل اکوسیستم استارت‌آپ‌ها در منطقه، دسترسی به سرمایه‌گذاری خطرپذیر همچنان به شدت در میان بنیان‌گذاران مرد متمرکز است.

H1 2026 in MENA

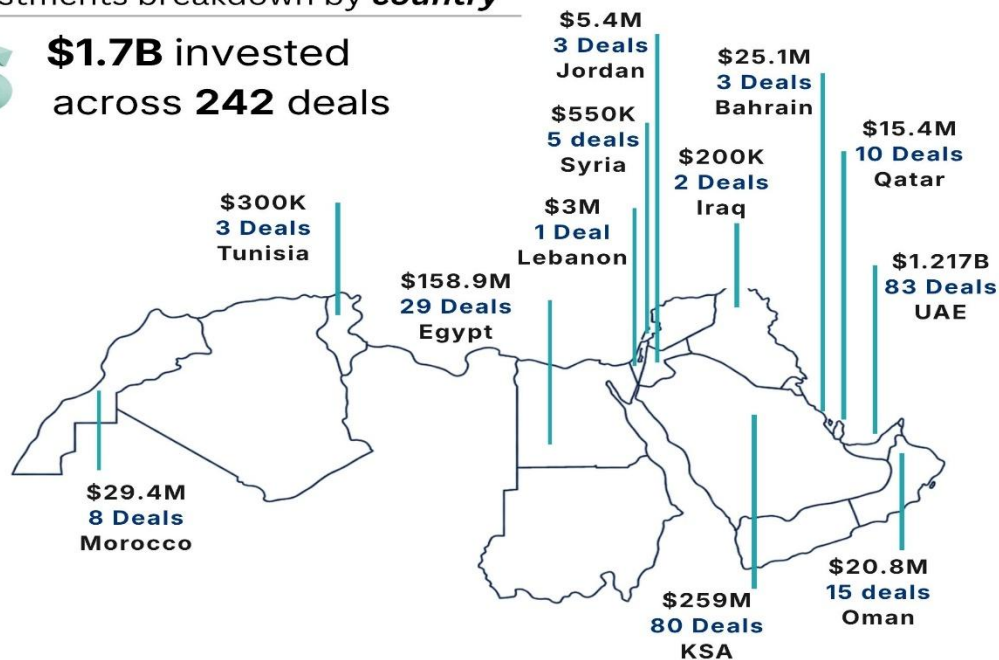
wamda

الموجز الرقمي
Digital Digest

Investments breakdown by **country**

\$1.7B invested
across **242** deals

امارات جایگاه منطقه‌ای خود را تقویت می‌کند

امارات متحده عربی در نیمه اول ۲۰۲۶، جایگاه خود را به عنوان بزرگ‌ترین بازار استارت‌آپ‌های منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا تقویت کرد.

استارت‌آپ‌های امارات ۱.۲ میلیارد دلار از ۸۳ معامله جذب کردند که حدود ۷۰٪ از کل سرمایه‌گذاری‌های منطقه را شامل می‌شود و رشد چشمگیر ۱۲۵٪ نسبت به نیمه اول ۲۰۲۵ را به ثبت رساند.

بخش فناوری مالی (فینتک) با جذب ۴۰۹ میلیون دلار از ۲۰ معامله، معادل یک‌سوم کل سرمایه‌های این کشور، جایگاه نخست خود را در میان بخش‌ها حفظ کرد. بخش لجستیک با جذب ۳۰۰ میلیون دلار از دو معامله در رتبه دوم و بخش فناوری املاک (پراپ‌تک) با جذب ۲۱۵ میلیون دلار از ۱۳ معامله در رتبه سوم قرار گرفتند.

فعالیت سرمایه‌گذاری در مراحل پایانی (Later Stage) نیز نشان‌دهنده بلوغ اکوسیستم استارت‌آپ‌های امارات بود؛ این کشور میزبان هشت دور سرمایه‌گذاری پایانی در منطقه بود که جایگاه آن را به عنوان مقصد اصلی شرکت‌های مرحله توسعه (Scale Stage) تقویت کرد. تأمین مالی از طریق بدهی ۳۵٪ از کل سرمایه‌ها را از شش معامله شامل شد، در حالی که شرکت‌های مرحله اولیه ۱۱٪ از کل سرمایه‌ها را جذب کردند و ۱۵ شرکت نیز از افشای مرحله سرمایه‌گذاری خود خودداری کردند.

پس از یک سال استثنایی؛ عربستان ۲۰۲۶ را با عملکردی آرام‌تر آغاز می‌کند

پس از عملکرد استثنایی در سال ۲۰۲۵، عربستان سعودی سال ۲۰۲۶ را با شروع آرام‌تری پشت سر گذاشت؛ استارت‌آپ‌های این کشور ۲۵۹ میلیون دلار از ۸۰ معامله جذب کردند که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۸۱٪ کاهش داشت.

بخش فناوری مالی (فینتک) همچنان بر صحنه سرمایه‌گذاری در این کشور مسلط بود و ۱۷۶ میلیون دلار، معادل ۶۸٪ از کل سرمایه‌ها را از ۱۳ استارت‌آپ به خود اختصاص داد. بخش خدمات الکترونیک (E-services) با ۱۵.۲ میلیون دلار در رتبه دوم قرار گرفت و بخش فناوری سلامت (هلتک) با جذب حدود ۱۴ میلیون دلار توسط پنج شرکت در رتبه سوم ایستاد.

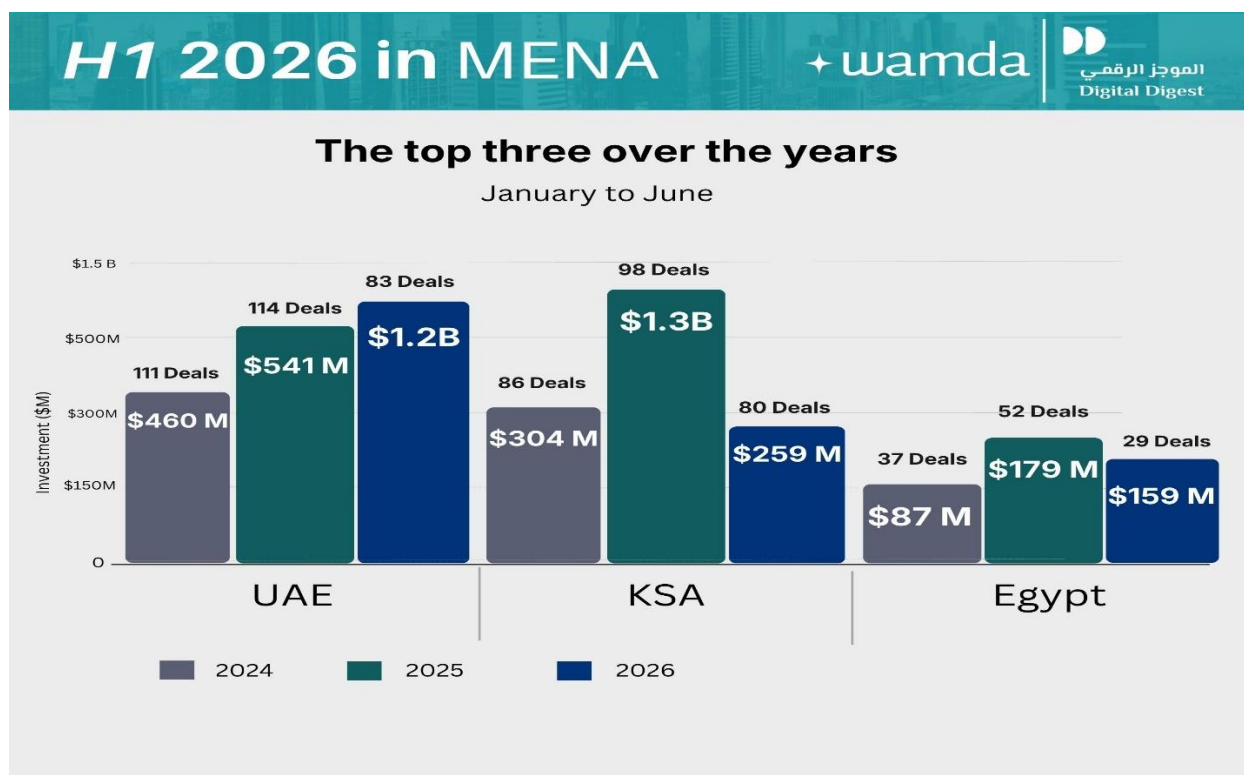
برخلاف امارات، بازار استارت‌آپ‌های عربستان به شدت بر مراحل اولیه متمرکز بود؛ شرکت‌های این مرحله ۲۰۱ میلیون دلار از ۶۹ دور سرمایه‌گذاری جذب کردند و هیچ معامله‌ای در مراحل پایانی در این دوره ثبت نشد. تأمین مالی از طریق بدهی نیز تنها ۱۱٪ از کل سرمایه‌ها را شامل می‌شد.

این کاهش شدید سالانه باید در پرتو پایه مقایسه‌ای بالای سال ۲۰۲۵ دیده شود؛ سالی که عربستان با چندین معامله استثنایی بزرگ، صدرنشین جذب سرمایه در منطقه بود. اگرچه تنش‌های ژئوپلیتیکی و عدم اطمینان اقتصادی ممکن است بر فعالیت سرمایه‌گذاران در نیمه اول ۲۰۲۶ تأثیر گذاشته باشد، اما این کشور همچنان از یکی از قوی‌ترین زیست‌بوم‌های تأسیس شرکت در منطقه، همراه با پایگاه فعال سرمایه‌گذاران نهادی و محیط نظارتی رو به بلوغ، بهره‌مند است.

مصر در تلاش برای بازگرداندن روند سرمایه‌گذاری

اکوسیستم استارت‌آپ‌های مصر همچنان در شرایط اقتصادی دشوار داخلی به فعالیت خود ادامه می‌دهد، جایی که دسترسی به سرمایه‌گذاری خطرپذیر همچنان محدود است و تأمین دورهای بزرگ سرمایه دشوارتر شده است. استارت‌آپ‌های مصر ۱۵۸.۹ میلیون دلار از ۲۹ معامله جذب کردند که نسبت به نیمه اول ۲۰۲۵، ۱۱٪ کاهش داشت.

با وجود کاهش کل سرمایه‌ها، مصر شاهد دو دور سرمایه‌گذاری در مراحل پایانی به ارزش مجموع ۵۳ میلیون دلار بود و تأمین مالی از طریق بدهی نیز حدود ۲۲ میلیون دلار از دو معامله را شامل شد. شرکت‌های مرحله اولیه نیز ۵۷ میلیون دلار از ۱۶ معامله جذب کردند. بخش فناوری مالی (فینتک) از نظر حجم سرمایه‌گذاری جایگاه نخست خود را حفظ کرد و ۸۲.۳ میلیون دلار از هفت معامله جذب نمود. بخش تجارت الکترونیک با ۵۰.۲ میلیون دلار از سه معامله در رتبه دوم و بخش لجستیک با جذب ۱۳ میلیون دلار از دو دور سرمایه‌گذاری در رتبه سوم قرار گرفتند.

چشم‌انداز آینده: بهبودی ادامه دارد، اما با سرعتی نابرابر

نیمه اول ۲۰۲۶، انعطاف‌پذیری اکوسیستم استارت‌آپ‌های منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا را به شکلی که در ابتدای سال پیش‌بینی نمی‌شد، مورد آزمایش قرار داد. اگرچه تنش‌های ژئوپلیتیکی و عدم اطمینان اقتصادی، تصمیمات سرمایه‌گذاران را تغییر داد، اما جریان سرمایه‌ها را متوقف نکرد.

سرمایه‌گذاران گزینش‌گرتر شده‌اند و سرمایه‌های خود را بر اکوسیستم‌های بالغ‌تر، بخش‌های اثبات‌شده و شرکت‌هایی با بنیادهای قوی و فرصت‌های روشن‌تر برای رشد متمرکز کرده‌اند.

اگر منطقه در ماه‌های آینده ثبات بیشتری را تجربه کند، پیش‌بینی می‌شود که بخش استارت‌آپ‌ها نیمه دوم سال را با اتکا به یک خط قوی از معاملات سرمایه‌گذاری در دست اقدام، همراه با سرمایه‌های خطرپذیر جدید آماده برای سرمایه‌گذاری و تعدادی عرضه اولیه سهام (IPO) و خروج‌های (Exits) مورد انتظار، پشت سر بگذارد که می‌تواند به بازگرداندن شتاب بازار کمک کند.